

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi uca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal, Könyvtár és jegyiroda: Aradi uca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Löw Lipót uca 19. Telefon: 16-34. Távirat: éslevélcím: Délmagyarország Szeged.

Csütörtök, 1930 június 12
Ára 16 fillér
VI. évfolyam, 130. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3-20 vidéken és Budapesten 3-60, külföldön 6-40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tarifa szerint. Megjelenik hétfő kivételével naponta reggel

Orvoskongresszus után

A pünkösdi szegedi orvoskongresszuson elhangzottak közül különösen egy kijelentés ragadta meg figyelmünket. A szegedi egyetem kórbonctanára előadásában elmondotta, hogy mióta Szegeden van, egyetlen egy olyan gyermek hulláját boncolta, aki tuberkulózissal nem volt fertőzve.

Ezt a mondatot kellene a szegedi városszervezés politikai fundamentumává tenni. Ezt a mondatot kellene felírni a szegedi városháza kapujára, hogy mindenki, aki oda lép, első és mellőzhetetlen kötelességére figyelmeztesse. Ez a mondat összesűrítése mindannak, amit tennünk kell s fájdalom, összesűrítése mindannak is, amit elmulasztottunk.

Hányszor hangzott már el ennek a városnak félig téglá-, félig vályogfalai között, hogy küzdeni kell a tuberkulózis ellen. Azt se lehet mondani, hogy mindig csak szalmafellángolások követték a fogadkozásokat. Követte olykor-olykor tett is, de ezt a tettet mindig elorozták a legjobban rászorultak elől. Hogy csak a legujabbakat említsük: a városi közgyűlés elhatározta, hogy minden évben ötven kislakás építési költségét felveszi a költségvetésébe s így ötven munkáslakás felépítését biztosítja minden évben. A határozat megvolt, bölcs, hasznos és emberséges határozat, csak éppen nem találtatott senki, aki végrehajtotta volna. A közgyűlés elhatározta azt is, hogy munkásbérházakat épít a Taschler-telken. Az építési költséget is megszavazták, az épületet fel is emelték, csak éppen egyetlen munkásnak nem jutott hely a munkások számára megszavazott s a munkások számára felépített palotában. S most méltóztassanak idefigyelni: amikor a közgyűlésen számonkérték a város uraitól, hogy miért nem hajtják végre azt a közgyűlési határozatot, mely évenként ötven munkáslakás felépítését rendelte el, a válasz az volt, hogy végrehajtják, ime a Taschler-telken nem is ötven, de sokszorosan több munkáslakás épül. Érvnek határos volt, elmés és tetszetős, csak éppen olyan messze járt az igazságtól, mint a szegedi városi színház a kulturhivatástól. A munkáslakások építésének elodázását azzal indokolták, hogy — nem a munkások számára építkeztek a Kálvária-ut mentén. Talán nem lenne teljes a felsorolás, ha nem emlékeznénk meg a gyermekkorházról is. Az emberi jótekonyság lehetővé tette, hogy kórházat adjunk a beteg szegedi gyerekek rendelkezésére. A város az alapítványi ház tulajdonát veszeléyzteteti a gyermekkorház megnyitásának halogatásával. És mégsem nyitják meg. Mintha arra várnának, hogy lesz még olyan idő is, amikor a szegedi egyetem kórbonctanára egyetlen gyermekhullát sem fog találni tuberkulotikus fertőzöttség nélkül.

A szociálhigiéni tudósai már régen tisztán látják, hogy kórházakban és sanatóriumokban az egyedek betegségét meg lehet gyógyítani, de a népbetegséget csak a betegség okainak kiirtásával s az egészséges élet feltételeinek megteremtésével lehet legyőzni. Egészséges lakás, egészséges levegő, egészséges ivóvíz, — ez lenne a szentháromsága a tüdővész elleni küzdelemnek. Mit tett Szeged város a jószándéku, a jószándékkal végre is hajtott, de az arra szorultak elől elorozott határozatainak kivül ennek a tömeggyilkos betegségnek leküzdésére? Megalkotta a lakáskatasztert, amiből megtudtuk, hogy háromezernél több fer-

tőzött család lakik emberi lakásra nem alkalmas odokban, amiből megtudtuk, hogy mennyi az elmulasztott kötelesség és mennyi a fel nem vállalt teendő. Lakáskatasztert még csak készített a város, de lakást már nem, legalább is nem azoknak, akik a tuberkulotikus halál siralomházában tengetik levegőtől és naptól megtagadott életüket.

Klinikák építése és lakások rombolása, — ez keresztmetszete a városi építkezéseknek. Mintha a klinikákat csak azért kellene építeni, hogy a lakóházak lerombolásával a tuberkulózissal szövetséget kötött városszervezés el tudja helyezni áldozatait. Minél több lakóházat romboltak le, annál több lakót zsufooltak össze a tüdővész melegágyában: a pincelakásokban. De akárhány klinikát építettek is, a

beteg bek befogadására, a gyógyulásra szorultak istápolására elég hely nem jutott.

Ha színházi deficittel meg lehetne oldani a tüdővész elleni küzdelem feladatait, akkor Szegeden már régen nem volna teendő. Amikor azonban vagy harmadfélszáz ezer pengő jut egy évben a színházi játék alimantálására, ugyanakkor számbajövő összeg nem áll rendelkezésre a tüdővész elleni küzdelem céljára. S ne is emlegessenek fajvédelmi jelszavakat addig, amíg a fajvédelem programja a zsidók szidásában merül ki s amíg senkinek sem jut eszébe, hogy a fajt úgy lehetne s úgy kellene elsősorban védeni, ha a magyarság legnagyobb és leggyilkosabb ellensége: a tüdővész ellen tennének is valamit.

„Bábjátékkal, harangjátékkal nem lehet Szegeden idegenforgalmat csinálni“ mondotta Hunyady gróf a parlamentben

Wolff Károly a csongrád megyei munkanélküliek „szabadrablási vágyáról“ beszélt

Budapest, június 11. A képviselőház szerdai ülésén megkezdték az *appropriációs törvényjavaslat tárgyalását.*

Fábián Béla: Öt év alatt, a szanálás óta, a költségvetés a duplájára emelkedett, az államháztartás egyensúlyát ezzel sikerült fentartani, de viszont sikerült ezzel a magán gazdaságot tönkretenni. A forgalmiadóbevétel 1928-1929-ben 13.4 millióval volt több, mint az előirányzat. Míg az egész országban lezuhott redőnyök mutatják az igazi helyzetet, addig ennek az évrnek első négy hónapjában kétfélmillió pengővel több volt az adóbevétele, mint az elmúlt év első négy hónapjában. Hogyan lehet ez, mikor az adófizetők száma csökkent? Ugy, hogy ugyanazon adótárgyra sokkal nagyobb adót vetettek ki, mint tavaly. A *fizetési képességek száma az országban tavaly az év első felében 488 volt, az idén 848. Megdőbbsentők az adóvégrehajtási adatok is.* Szolnokon 8094 adófizető van és az elmúlt évben 18.000-nél több adóvégrehajtás történt. 5829 esetben tüztek ki árverést. Az idén, február elsején Magyarországon nagyon sok vidéki város nem tudta fizetni tisztviselőit. A *kisiparosságot és a kiskereskedelmet három faktor teszi tönkre: a közterhek, a Társadalombiztosító járulékok és a szövetkezetek.* Az iparosokat a forgalmiadóátalányok elfogadására rettenetes terrortal kényszerítik. Mindig azt szokták kérdezni, mi lesz a szegény forgalmiadóellenőrökkel, valahányszor ellenük szólalok fel. Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy Budapesten a forgalmiadóellenőrök 90 százaléka két fizetést huz és nagyjában vidéken is hasonló a helyzet. Itt is csak azt lehet mondani: elégedjék meg a forgalmiadóellenőr egy fizetéssel.

Gaál Gaszton: Azzal senkisésem törődik, hogy mi jut annak a szegény kis háztulajdonosnak, aki szoba-konyhás házában lakik és 70 pengő adót fizet!

Fábián Béla: Cegléden a visszaadott iparigazolványok ellenére is több adót hajtottak be a múlt évben, mint amennyit előirányoztak. Ez az ország az, ahol lehet a munkáltatóktól előre beszélni a 10 százalékkal magasabb balesetbiztosítási járulékokat. (Ugy van, ugy van, minden oldalon.)

Wolff Károly a következő felszólaló. A szociáldemokrácia az egyedüli veszedelem, a liberálisizmus csak a szociáldemokráciának nyit ajtót. A szociáldemokrácia csak módszerben különbözik a kommunizmustól. Allitom, hogy az országban tömege a szociáldemokrácián kívül csak a keresztény irányzatnak van. A zsidóság nem látja be, hogy a keresztény nemzeti alapot kellene támogatni. A zsidóság fiatalossága mindig forradalmár. (Wolff Károly a szociáldemokraták állandó közbeszólása közben

folytatja beszédét.) Nem akarom a szociáldemokratákat meggyőzni, csak erőt szervezek, hogy legyőzhessem őket.

Propper Sándor: On az erőszak alapján áll.

Wolff Károly: Erő még nem erőszak. (Zaj.)

Gaál Gaszton: A befőzés a szakszervezetekbe olyan gyöngéd eszköz? (Zaj a szociáldemokratáknál.)

Malasits Géza: A Krédó egyetbe is befőzőz az embereket. (Nagy zaj.)

Wolff Károly: A keresztény nemzeti egység alapján állok.

Propper Sándor: 1918-ban hol állt?

Wolff Károly: Akkor is azon az alapon álltam, Nekem ne mondjon ilyet!

Propper Sándor: Aki nyakig benne volt, az ne mondjon ilyeneket.

Wolff Károly: Megdőbbsentők a csongrád megyei állapotok. Nyíltan hangoztatják a csongrád megyei munkanélküliek, hogy engedjenek nekik 24 órai szabadrablást. Ilyen a hangulat az egész országban. A jutalékrendszer visszaélésekre vezet. A hadikölcsönvalorizáció kérdése, a belföldi tőkeképzés fontosabb, mint a külföldi. Mind ezen okok miatt a tizenkettedik órában aggályaimat fejezem ki. Tulságos a bizantin szellem, a független véleménynyilvánítást már lázadásnak tekintik. Független embernek meg kell mondania az igazságot.

Malasits Géza: Közelednek a fővárosi választások, azért beszél így.

Wolff Károly az ország újabb terhet nem vállalhat magára és a valorizációs terhek emeléséről szó sem lehet.

Propper Sándor: Mi van a királyi borokkal, főudvarnagyi bíró ur?

Malasits Géza: Elég volt ebből a rendszerből.

(Hosszantartó nagy zaj.)

Az elnök percekig csendet és azután csendre anti a szocialistákat.

Felkiáltások a szocialistáknál: Oda szóljon. (Zaj.)

Propper Sándor: Mi van a királyi borokkal? (Nagy zaj.)

Wolff Károly (ingerülten): Nem tartom méltónak válaszolni erre a kérdésre. Ezt a kérdést már a ház előtt tisztáztam, önnek nincs joga ismét felvetni.

Propper Sándor: De fel fogom vetni. Nem prédikálhat morált. Elvesztette erre a jogot. (Nagy zaj.)

Wolff Károly ezután befejezi beszédét és kijelenti, hogy az appropriációt elfogadja. (Nagy tüntető taps a kormánypárton, zaj a szocialistáknál.)

Kabók Lajos: Komédia ez. Ellene beszél és mellette szavaz.